

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 6P/56/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518203202
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Plaskurová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2020:3518203202.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom vo veci starostlivosti súdu o maloletého N. R., U.. XX.XX.XXXX, t. č. v starostlivosti A. V. E., XXX XX E. X, v konaní zastúpeného: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov, matky: T. R., U.. XX.XX.XXXX, R. E. G. XXX, a otca D. Ž., U.. XX.XX.XXXX, R. T. Č.. XXX, F. Č.. Ú. B., v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje maloletému N. R., U.. XX.XX.XXXX, pobyt v A. V. E. za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Súd ukladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, aby v lehote do 10.07.2020 podal súdu písomnú správu ohľadne maloletého dieťaťa.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením sp. zn. 6P/56/2018-9 zo dňa 15.11.2018, súd bez návrhu začal konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým N. R., U.. XX.XX.XXXX. Následne po tom, čo uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 5P/11/2018-15 zo dňa 05.06.2018, bol maloletý N. R., U.. XX.XX.XXXX, dočasne zverený do starostlivosti N.T. N. N. G., U. N. XX, F.- Q., ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.06.2018.

2. Uznesením sp. zn. 6P/56/2018-34 zo dňa 02.05.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 31.05.2019 a vykonateľnosť dňa 02.05.2019, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil V. Q., U. N. XX, XXX XX F.Č.- Q., povinnosť odovzdať maloletého N. R., U.. XX.XX.XXXX, do starostlivosti A. V. E., XXX XX E., s tým, že neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného rozhodnutia veci samej.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom starých rodičov maloletého dieťaťa, matky maloletého dieťaťa, výsluchom otca maloletého dieťaťa dožiadaný súdom a kolíznym opatrovníkom. Oboznámil sa s rozsudkom OS Nové mesto nad Váhom sp. zn. 9P/165/2013-111 zo dňa 11.12.2014, so správami kolízneho opatrovníka, naposledy so správou zo dňa 03.02.2020, tiež so správou A. V., XXX XX E. X, ako i s obsahom ďalšieho spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 9P/165/2013-111 zo dňa 11.12.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.02.2015, bol maloletý N. R. v tom čase i spolu so svojou sestrou, zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov C. R., U.. XX.XX.XXXX, K. N. R., U.. XX.XX.XXXX, obaja bytom D. XXX, ktorý ho podľa rozsudku mali zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok. Matke a otcovi bola uložená vyživovacia povinnosť vo výške 30% zo sumy

životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa, súčasne nad výchovou maloletého N. bol nariadený dohľad, pričom bol zakázaný styk otca detí, t. j. i s maloletým N.. Týmto rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04.07.2013, č. k. 9P/31/2013-15.

5. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 03.02.2020, boli zistené nasledovné skutočnosti:

Maloletý N. bol zverený neodkladným opatrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. 5P/11/2018-15 z 05.06.2018 od 07.06.2018 do starostlivosti V. D. N. K. A. Q. a následne neodkladným opatrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. 6P/56/2018-34 z 02.05.2019 od 03.05.2019 do starostlivosti A. V. E.. Dôvodom na umiestnenie maloletého boli jeho stupňujúce sa prejavy porúch správania v domácom a v školskom prostredí a neskôr aj v prostredí centra pre deti a rodiny. Maloletý si vyžaduje sledovanie detským psychiatrom. Jeho adaptácia na podmienky reedukačného centra bola spočiatku bez výraznejších problémov, avšak po adaptačnom období sa opäť u neho začali prejavovať poruchy správania. Jeho správanie je často impulzívne, nevypočítateľné, s prejavmi agresivity. Neprimerane často používa vulgarizmy, za čo býva negatívne hodnotený. Pre vianočnými prázdninami sa zúčastnil bitky, za čo mu bol skrátený pobyt v domácom prostredí o niekoľko dní.

Matka, ale aj ďalšia rodina z jej strany (starí rodičia), je s maloletým v kontakte, navštevujú ho a cez Vianoce absolvoval aj pobyt v matkinej domácnosti. Matka po prázdninách uviedla, že jeho správanie počas prázdnin zvládla, chcela by, aby chodieval domov častejšie a do budúcnosti by mala záujem o jeho zverenie do starostlivosti. Rozumejú si, má ho rada. Má predstavu, že mu vybaví základnú školu, inú, ako do vyňatia navštevoval a je si vedomá, že bude potrebovať naďalej spolupracovať aj s psychiatrom a psychológom. Za problematický sa dá považovať vzájomný vzťah medzi N. a jeho mladšou sestrou.

V súvislosti s pojednávaním bol s maloletým vykonaný pohovor dňa 24.01.2020 v A. V. E.. Primerane veku a schopnostiam bol oboznámený s dôvodmi, pre ktoré sa vedie konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, s termínom pojednávania vo veci, úlohou kolízneho opatrovníka a bolo mu umožnené sa k veci vyjadriť. Maloletý uviedol, že aktuálne má veľmi zlé bodové hodnotenia, nazbieral veľa „mínusových“ bodov. Najzávažnejším priestupkom bol jeho útek z reedukačného centra krátko po vianočných prázdninách. Ako dôvod uviedol, že chcel ísť domov. Neuvedomil si však, že v prípade, ak by k úteku nedošlo, mohol mať povolené aj víkendové pobyty v domácom prostredí. To si útekom na dlhšiu dobu znemožnil. Zároveň uviedol, že má problémy s vulgárnym vyjadrovaním, a tiež stratil body za oholenie obočia, čo bolo kvalifikované ako forma sebaškodovania. Vyjadril sa, že by chcel ísť domov aj nastálo, ale uvedomuje si, že jeho hodnotenie tomu nezodpovedá. Priznal, že má problémy s ovládaním sa. Najradšej by bol opäť zverený mame. Vie si predstaviť, že by zmenil školu a súhlasí aj s tým, že bude navštevovať psychiatra a psychológa. Rozumie tomu, prečo zatiaľ nie je vhodné jeho trvalé uvoľnenie do domáceho prostredia. V reedukačnom centre mu zle nie je, zvykol si tu. Zlepšil sa v školskom prospechu. Využíva možnosť voľnočasových aktivít, sleduje TV, hrá žolíka, hráva futbal, chodia na klzisko do G. a vo februári 2020 sa zúčastní aj lyžiarskeho výcviku.

Sociálna pracovníčka reedukačného centra potvrdila dôvody, pre ktoré mal maloletý za posledné obdobie negatívne hodnotenia. Uviedla, že sa začal prejavovať, zhoršilo sa mu správanie, čo riešili aj s jeho matkou. Zatiaľ neodporúčajú návrat do domáceho prostredia. Je v siedmom ročníku základnej školy. Navštevuje detského psychiatra a užíva predpísané psychiatrické lieky. Niektoré dni je prístupný, komunikatívny, inokedy je odmietavý. Je aj snaživý, rád pomôže, je zručný, ale problémom je jeho sebaovládanie. Podrobnosti sú uvedené v priloženej hodnotiacej správe na maloletého z 27.01.2020.

Matka maloletého sa o neho zaujíma, maloletého navštevuje, sú aj v písomnom kontakte, s A. V. spolupracuje. Má záujem o intenzívnejšie pobyty maloletého v domácom prostredí, čo v princípe je možné a aj vhodné, závisí to však od hodnotenia maloletého. On je s tým uzročený a uviedol, že sa bude snažiť, aby sa domov dostal aspoň na jar prázdniny. V prípade pozitívneho hodnotenia reedukačné centrum by umožnilo maloletého pobyty v domácom prostredí aj častejšie ako len počas prázdnin.

Matka maloletého T. R. je v súčasnosti nezamestnaná, prácu bude mať až od marca do augusta, pretože pracuje sezónne ako upratovačka v ubytovacom zariadení W. H. E. G.. Aktuálne žije z invalidného dôchodku. Stará sa o maloletú dcéru E. L. R., U.. XX.XX.XXXX.

Otec maloletého D. Ž. je vo výkone trestu v Ú. B.. Voči maloletému má upravený zákaz styku.

Na základe vyššie uvedených skutočností kolízny opatrovník konštatoval, že v najlepšom záujme maloletého je návrat do domáceho prostredia. Zatiaľ však jeho aktuálne správanie neumožňuje jeho trvalý návrat do domáceho prostredia. Je vysoko pravdepodobné, že starostlivosť zo strany matky resp. aj iného člena rodiny by bola pre jeho nevypočítateľné, impulzívne a agresívne správanie zložitá, s neistým výsledkom a skôr, či neskôr by bolo potrebné znovu riešiť jeho umiestnenie do vhodného typu zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Maloletý N. si svoje správanie uvedomuje, má

záujem na náprave. K tomu je mu vytvorený v A.U. V. E. dostatočný priestor a podpora, či už zo strany vychovávateľov a ďalších odborných pracovníkov centra ako aj zo strany detského psychiatra. Silnou motiváciou pre neho môže však byť perspektíva návratu do domáceho prostredia v nie ďalekej budúcnosti ako aj prísľub častejších pobytov v domácnosti matky za podmienky dlhodobu pozitívneho hodnotenia správania. Vzťahy medzi ním a jeho matkou sú obojstranne dobré, maloletý rád chodí domov. Problematický ostáva ešte jeho vzájomný vzťah so sestrou, čo môže byť do budúcnosti tiež súčasťou psychologickú intervencie. Za tejto situácie ešte neodporučil, aby bola maloletému nariadená ústavná starostlivosť, ale navrhol, aby súd rozhodol o dočasnom pobytovom výchovnom opatrení v zmysle ust. § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za účelom odbornej pomoci maloletému, a to na 6 mesiacov. Za to obdobie by si maloletý ukončil 7. ročník základnej školy v reedukačnom centre a skúšobným obdobím by boli letné prázdniny, ktoré by mohol stráviť v domácom prostredí. Odporučil Okresnému súdu Nové Mesto na Váhom, aby v prípade maloletého N. R. nariadil pobytové výchovné opatrenie podľa ust. § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadil mu pobyt v A. V. E. za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

6. Zo správy A. V. XXX XX E. X bolo zistené, že maloletý N. bol do A. V. E. prijatý dňa 03.05.2019. V roku 2019/2020 opakovane navštevuje 7. ročník Q. D. A. V. E. X.

Maloletý N. bol hodnotený v adaptačnej fáze ako žiak netrpezlivý, nevyrovnaný až hysterický, v afekte až agresívny voči okoliu. Zo začiatku pôsobil submisívnym dojmom vo vzťahoch i voči dospelým, nemal snahu o kvalitnejšiu pozíciu v skupine, nepresadzoval sa v žiadnych sporných situáciách, ale neskôr sa prejavoval najmä hlučne a vulgarizmami, čo mu zostalo. Dopustil sa menej výrazných priestupkov porušovania interných pravidiel v rámci hodnotiaceho poriadku, pretože mal snahu dostať sa domov na všetky prázdniny, zároveň potreboval pozitívny súhlas na návštevy svojich blízkych. V komunikácii bol veľmi sebaistý v reakciách i v odpovediach, spontánne komunikoval. Očakával skôr nepríjemné reakcie najmä od starších spolužiakov, neustále mal s niekým konflikt. Nemal rovnocenných kamarátov, ani on sám sa neprejavoval zvlášť kamarátsky. Neprejavoval výrazne kladný záujem o plnenie školských povinností, na hodinách mal snahu iba rýchle splniť povinnosti. Bol častým terčom výsmechu, hneval sa na okolie, bez dôkazov osočoval iných, hádal sa, kričal. Postupom času si našiel svoju pozíciu v kruhu viac- menej negatívne nastavených spolužiakov, hoci neodmietal spoluprácu s dospelými.

V súčasnosti A. V. zhodnotilo jeho správanie v tom zmysle, že N. je pomysleným outsiderom skupiny, pretože sa sám do tej role cielene presadil, je iba tolerovaný v malej skupinke spolužiakov. Nevytvára si dlhodobjšie vzťahy, spontánne nekontrolovane komunikuje s dospelými, so spolužiakmi, obsah komunikácie tvoria často detinské otázky, vulgarizmy, výhovorky, verbálne ohováranie iných. Vo výchovno-vzdelávacom procese nejaví záujem o získavanie vedomostí, nezaujíma ho výrazne žiaden vyučovacý predmet, naďalej je hádavý, konfliktný, kričí, oplýva vulgarizmami.

Čo sa týka akceptácie dospelých, komunikácia je veľmi hlučná, primeraná jeho mentálnej úrovni a slovnej zásobe. Akože navonok „rešpektujúca dospelých“, ale nie je s výrokom dospelého stotožnený, často ignoruje pokyny a požiadavky dospelých. V prípade vhodnej motivácie sa prezentuje ako manuálne zručný, pomaly sa učiaci, ktorý má so všetkými teoretickými predmetmi problémy. V praktickej časti výchovy je z časti zručný, ochotný, občas až príliš horlivý, ale nedôsledný. Vyžaduje kontrolu pri každej práci, pretože pracuje povrchno, s komentármi. Pravidelne navštevuje pedopsychiatra, kde komunikuje aktívne. Lieky užíva pravidelne, niekedy využíva nepozornosť pedagóga, zámerne ich neberie. Je výrazne závislý na nikotinizme.

K rešpektovaniu interných pravidiel A. V. uviedlo, že osobnosť žiaka N. patrí k málo pozitívne hodnoteným individualitám, správa sa infantilne a účelovo. Jeho intelektový potenciál nemal rozvinutý, minimálne rozvíja záujmy, na ktoré by možno mal potenciál. V uplynulom polroku školského roku 2019/2020 sa dopustil iba jedného skupinového úteku (január 2020). Bol zadržaný políciou. Správanie odôvodnil, že sa chcel vrátiť domov, tak ako bol cez vianočné prázdniny (podľa vyjadrení mu bolo smutno).

S rodinou máva pravidelnú telefonickú komunikáciu. Na otázky položené smerom k situácii k rodine sa ochotne a rád vyjadruje. Kontakty netrpezlivo očakáva zo strany rodiny a príbuzných. Evidujú a vážia si kladný súhlas rodiny na uvoľnenie počas všetkých školských prázdnin do domáceho prostredia. Návštevy máva viackrát ohlásené, vždy prišiel za ním niekto z rodiny (dedo, matka). Telefonický kontakt s rodinou má dvakrát týždenne. Návštevy, pokiaľ sú povolené, má vždy podľa nahláseného termínu. A. E. odporučilo žiakovi N. naďalej pokračovať v štúdiu na ich škole, kde by mal minimálne ukončiť školský rok XXXX/XXXX. V reedukačnom procese navrholo A. V. E. pokračovať opakovaným nariadením

výchovného opatrenia (6 mesiacov). Poukázalo na skutočnosť, že N. nie je stabilne nastavený zvládať záťaž bežných povinností v domácom prostredí. Je mu ponechaný čas a možnosť na fixáciu zásad a pravidiel potrebných pre bežný život, sebadisciplínu a zvládanie režimovej činnosti s ohľadom na jeho zdravotný, psychický stav. Pozitívne zmeny v správaní nie sú výrazne badateľné, napriek využívaným intervenciám nedochádza k optimistickým zmenám, nekontrolované vulgárne vyjadrenie ho prezentuje navonok veľmi negatívne.

7. Kolízny opatrovník i na pojednávaní konanom dňa 05.02.2020 navrhol nariadiť maloletému výchovné opatrenie, a to H. A. V. E.U.. Vyjadril sa v tom smere, že maloletý potrebuje odbornú pomoc, uvedomuje si svoje nedostatky, je vhodné ho motivovať, aby sa vrátil do domáceho prostredia. Maloletý by mal pozitívne motivovaný. Navrhol, aby maloletý v čase pobytových návštev bol zapájaný do zručných aktivít, aby strávil čas, napríklad formou výletov i so svojou sestrou, tiež aby realizoval také aktivity, počas ktorých by bol aktívny, nielen pasívny, teda aby nepozeral len na televízor, či hral sa na mobile, ale by si osvojil určité zručnosti.

8. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

10. Podľa § 37 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

11. Vzhľadom ku kompletne zistenému skutkovému stavu po rozsiahlom vykonanom dokazovaní súd v súlade s ust. § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z.z., zákona o rodine nariadi maloletému dieťaťu pobyt v A. V. E. za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania nariadenie výchovného opatrenia sa javí súdu s ohľadom na zistený skutkový stav za podstatne vhodnejšie ako nariadenie ústavnej starostlivosti v čase rozhodovania súdu. Faktom je, že maloleté dieťa nie je pripravené na to, aby sa zaradilo v súčasnosti riadne do rodinného prostredia a nevyhnutne potrebuje odbornú pomoc. Na strane druhej, vychádzajúc zo správ kolízneho opatrovníka i A. V. E. i súd je toho názoru, že N. by mal byť pozitívne motivovaný v snahe zlepšiť svoje postoje, správanie a celkový svoj spôsob života. Práve preto sa ako najvhodnejšie riešenie javí uloženie výchovného opatrenia.

12. Súd uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, aby v lehote do 10.07.2020 podal súdu písomnú správu ohľadne maloletého dieťaťa. Následne bude zvážený prípadne samotným kolíznym opatrovníkom navrhnutý ďalší postup ohľadne maloletého dieťaťa. Tento bude závisieť od obsahu podaných správ súdu.

13. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tomto súde, písomne v šiestich vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. O prípadnom odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne.

Účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu.